

Brassói Ujlap előfizetési árai

helyben és vidéken:

Egész évre	8.— K.
Félévre	4.— K.
Negyedévre	2.— K.
Egy óra	—70 f.

Előfizetheti a kiadóhivatalba.

BRASSÓI UJLAP

POLITIKAI HETILAP.

Megjelenik minden pénteken
12 órakor.Hirdetéseket felvesz a kiadó-
hivatal, Kolostor-utca 23. szám.

Hirdetések díjszabás szerint.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Brassó, Kolostor-utca 23. Telefon sz. 1—10.Felelős szerkesztő:
FEKETE JÁNOS.LAPTULAJDONOS ÉS KIADÓ:
MEISEL JÓZSEF.

Ősi átok.

Az egyesült függetlenségi és 48-as pártban ismét szakadás állott be.

Nem tudunk eléggé fájdalmas jelzőt alkalmazni ezen megmásíthatlan tény kifejezésére.

Alig tudunk elképzelni hazáját igazán szerető magyart, aki e váratlan vilámcsapáshoz hasonló eset felett ne szomorodna el. Hiszen ma nem egy párt, nem egy frakció meghasonlásáról, de az egész háboru egységesnek hitt magyar nemzet felfogásának megosztásáról van szó.

Miért kellett e szakadásnak épen ma bekövetkezni, ma a mikor soha nem látott véres tusában állunk a félvilággal?

Mit remélhetnek a válság előidézői a háboru tartama alatt, amikor óriási érdekeinkért amugy is félre kell tenni minden ellentét-feszegetését és elfojtani a meggyőződések nyilvánításának minden magasabb akordjait?

Ha bármilyen szempontokból bíráljuk el eme szomorú valóságot — mi, kik az egységes magyar nemzeti állam

eszméjének alapján állunk — lehetetlen, hogy ne elítélően nyilatkozzunk mindazokról, akik ez egyenlenséget előidézték, lett-légyen az gróf Károlyi Mihály, gróf Apponyi Albert avagy bármelyik neves exponense politikai életünknek.

Ma nem vitatkozhatunk az elvek hűségéről, nem a munkapárt viselt dolgairól, sem a kormány álláspontjáról egyik-másik nagyhorderejű kérdésben, avagy közte és az ellenzék közötti áthidalhatatlan ellentétéről, mert ettől visszatart egy szent fogalom varázsa: a haza érdeke.

Tudjuk azt már régen, hogy nemcsak a kormány pártjában hiányzik a harmónia, de az ellenzék sem mentes, beteges, egymásközi örökös surlódásoktól; azt azonban távolról sem sejtettük, hogy utóbbiak közzé az ellentét időnek előtte ismét nyílt bomlást fog előidézni.

Ha az ugynevezett „Ellenzék Bizalmi Tanácsa“ nem volt rokonszenves az ellenzéki képviselők egyik tekinté-

lyes csoportjánál, többek között az egyesült függetlenségi párt elnöke szemében sem, úgy miért kellett azt ma felszínre vetni, miért kellett követ dobni legalább a világ s különösen ellenségeink előtt egységesnek látszó parlament eddigi hullámtalan vizébe?

Lett volna és lesz is elég idő fegyveres nagy küzdelmünk elültével ismét sok ezer sebeink begyógyítása, a múltban mesterségesen elfojtott aspirációink érvényre juttatásáért a parlamenti csatát felvenni.

Fejét felütni készül úgy látszik a történelemből fájón ismert viszálykodás, mely tudjuk mindig a legnagyobb veszedelem közepette bontogatta sötét szárnyait és amelynek nem mai eredetű elnevezése: ősi átok.

(—i.)

Rovás.

Míg a hadseregszállítókat szidtuk, egy jó hiszemű, becsületes és élelmes izraelita azt jegyezte meg, hogy a keresztények elhanyagolják a kereskedelmi pályát, azt a pályát,

A BRASSÓI UJLAP TÁRCÁJA.

A csalódás keresztje.

— Irta: Mayer Ferenc. —

Még egy utolsó füttyszó, és a fekete vasszőrnnyeteg megállott. Akkorát dobbant a szíve, hogy önkéntelen a szembe ülő nőcskére pillantott, ki úgy látszott nem sokat törődve a környezettel, könyvéből fel sem pillantott.

Kiszállott. Alig huszonkét éves hadnagyocskya volt, de arcának vonásai, komoly jelleget kölcsönöztek neki. Jobbkarja fekete kendővel volt felkötve, mellén a vaskezeszettel.

Meggyorsított léptekkel haladt egy bizonyos cél felé, melyet elérni igyekezett.

Amott a hegy és azon túlhan...

Ezer gondolat cikázott át agyán.

Vajjon milyen lesz a viszontlátás? Nem neheztelnek-e hogy nem irt? Tudta, hogy haza fog jönni, és meglepni akarta őket. Igaz, hogy már 8 hónapja, hogy bekerült abba a kis kórházba, ahonnan most kiszabadult. Azután meg összeroncsolt volt jobb kezefeje, amiért is nem irhatott.

Mély gondolataiba merülve, haladt végig a poros országúton, úgy, hogy a közeledő kocsisort is alig vette észre, mely elől letérnie kellett a keskeny országútról.

Lakodalmas menet volt. Örömmel tért

ki, hisz falubelieit voltak. Tehát kíváncsian szemlélte a száguldó kocsikban ülőket.

Már az utolsó koci is régen elrobogott, de ő, mintha lába gyökeret vert volna, belebámult a porfelhőbe, mit a kocsik hagytak maguk mögött.

Érezte, hogy a vér az arcába szökik, lábai remegnek a felindulástól.

Juliska volt a menyasszony, az ő volt ideálja.

Vitte, cipelte, hurcolta magával a csalódás nehéz keresztjét, föl föl a kalváriára, arra a nagy, magas hegyre, melynek tövében szerényen huzódott meg az ő kis faluja, súlyos, nyomasztó volt a kereszt, de ő nem botlott meg egyszer sem alatta. Vitte, ragadta magával az a tudat, hogy ott fenn, a felhőkkel csókoldozó ormon a megváltás vár reája. Megváltás, a csalódás keserves kinjaitól, lelki szenvedéseitől.

Vissza nem nézett többé, csak ment föl-felé. Majd vissza fog ő jutni nemsokára abba a mély völgybe, még pedig hogyan?!

Az a bérceorom oly magas, és az a falu oly szédítő mélységben fekszik...

Harangzugás zug át a levegőben. A szellő szárnyra kapja és felhossa magával az éretnyelvek megkapó áhítását a magasba annak a bánatos ifjúnak a szenvedő lelkébe. . . Minek is áldozni őt az ujjongó örömmek e zengő hirnöke, mikor az ő lelke tele van gyásszal?..

Esküvőre szól... ő neki temetésre...

Most esküszik az a leány, akit életénél is jobban szeretett. . . Ki arra kérte, hogy hű maradjon. . . És most másnak esküszik örök hűséget.

Tavasza volt, gyönyörű, ujjáébredő tavasz. A nap aransugarai bearanyozták Isten glóriáját. Vidám madárdal zendül a fákról. Tán ép a pacsirta esküszik örök hűséget párjának. Ezüstös báránnyelűk tarkítják a kék eget. Alatta viruló rétek, fehér országut, zugó patak. Hidegen pattant le mindez lelkének tükréről. Mereven nézett maga elé és lelke messze, messze kalandozott ettől a fényes, napsugaras jelentő.

A múlt képét idézte lelki szemei elé. Láta magát, amint szerelmesen, összebujva sétáltak az alatt elterülő völgyben. . . Láta, amint kipirult arccal, szerelmet vallott neki. Szinte hallja a szavakat, amint egymásnak örök hűséget fogadtak. . . Érti még a csók perzselő lángját, mellyel megerősítették esküvéseiket. Szavuk nem igen volt egymáshoz, de beszélt helyettük nagy szerelmük és ők mindenben megértették egymást.

Tüzláng borította el arcukat, bezzeg halványak voltak most. Pláne Juliska, ott lent a lakodalmas menetben, amint a templomba ment, hogy másnak esküdjön örök hűséget. . .

Vitte, cipelte a csalódás keresztjét fejjel, egész a hegyecsucsig. Ott fáradtan leült

amelyen a legjobb jövőt lehet elérni, ahol igazán megtalálhatja a szorgalmas ember a munkája gyümölcsét. Ez az izraelita polgártársunk veti a keresztények szemére, hogy amíg az ugynevezett magyar urhatnáságból messze elkerülik és rövidlátásból, tudatlanságból lenézik a kereskedelmi pályát és átengedik a teljes térfoglalást nekik, nem tudnak egyebet tenni, mint irigységgel nézik az átengedett kitűnő pályának bő gyümölcseit. Tessék a keresztény ifjakat a kereskedelmi pályákra nevelni, mondja és melegen ajánlja a mi nem keresztény polgártársunk. Legyen keresztény kereskedelem is, mert egészségesebb az államélet, ha egy kisebb rész nem foglalja le teljesen magának.

Ezt az okos tanácsot adja nekünk, de vajjon megértik-e az okos beszédet? Belátják-e, hogy a kereskedelmi pálya kincses bányája, ahonnan a becsület szorgalom a legkönnyebben tudja a jólét házána megalapozásához a köveket előhordani. Vajjon megértik-e a keresztények, akiket izraelita felebarátjuk akar erre kitanítani. Kiábrándulunk-e abból a rögeszméből, hogy az „uri“ fiukat feltétlenül a lateiner pályán kell megnyomorítanunk.

A lateiner pálya eddig fényes nyomorúság volt, azután nyomorúság lesz — fény nélkül. Gondoljunk például a jogi pályára. A fiatal ember elvégzi a jogot. Itt arra törekszik, ha keresztény, hogy a közigazgatás vagy a bírósághoz kerüljön, mert ott biztos a kenyér. Sőt talán arra is gondol egyik-másik, főleg a vármegyénél, hogy kevés a munka s nagy az urhatnás. Az ügyvédi pályára csak elvétve mennek, mert ott észszel és szorgalommal lehet csak győzni, mennek tehát a vármegyéhez, a törvényszékhez, a pénzügyigazgatósághoz, ha ugyan felveszik, mert nem ritkán egy megüresedő 100 korona

egy sziklacsucra. Fejét tenyerébe temetve sir, zokogott.

Hisz nem látta senki, kiönthette lelki fájdalmait. Mit ér neki már az élet... Mit várhat a jövőtől?...

Hirtelen, mintha megemberelte volna magát, felugrott, letörölte könnyeit és odaszökelt a sziklacsucra, ahonnan egy feneketlen mélység tátangott előtte.

Ha egy lépést tesz menten lezuhan... és megváltást nyer földi szenvedéseitől.

Még egyszer körülnézett az Isten szép világában... az alatt elterülő kicsiny falucskájára mág egy utolsó pillantást vetett... Vajjon melyik ami házuk?... És Atyám...

És a délceg katona, ki az ellenségtől sem riadt vissza remegni kezdett... Félni kezdett saját magától, szándékától...

Drága jó Anyám!... Hogyan felejtkezhettem meg egy percre is rólad?... Te jó, te szent öregasszony!... Csak a magam baján akartam könnyíteni és te... vajjon mi lett volna teveled?... lett volna-e valaki, aki vigasztalt volna, aki megvédett, kiragadt volna a halál karjaiból? Mert tulélni nem bírtad volna... Mi lett volna, ha összeroncsolt tagjaimat eléd tárták volna?... A szived hasadt volna meg, tudom!...

Nem!... egy percre sem szabad kishitűnek lennem!... Inkább az én lelkem vérezzen, semhogy téged sirni lássalak... Ősz fejedre nem fogok szemfedőt huzni... Dolgozni fogok érted, hogy még lelkem árnya se érhesse!... Kacagni fogok, bár a lelkem vérzik... Büszkén, felemelt fővel fogom hordozni a csalódás keresztjét!

havi segélydíjjal javadalmazott állásra van 200—300 jelentkező is. Akiknek sikerül, sok évi gyakornokoskodás után elérik a IX. fizetési osztályt s midőn már nagyapáknak készennek, a VII-et. Ennél magasabbra vinni, ehhez kiváló tehetség, de még hozzá szerencse is kell. Hát még a sok százezer irnokság, kishivatalok!

Milyen másként fest a nagy Németország. A hatalmas, tekintélyes világkereskedelem ott keresztény kézen van. De mások is ám ott a viszonyok. A keresztény ifjuság csak úgy tódul a kereskedelmi iskolákba, főiskolákba. Tíz kereskedelmi főiskolai hallgatóra kerül egy jogász, mi már boldogok volnánk, ha csak a fordított arány megvolna.

Ferde felfogás, hogy a lateiner társadalmi állása szebb, mint a kereskedőé. Mert manapság pénz beszél, dönt a jövedelem, az pedig a kereskedelem mellett szól. Nézzük csak Magyarország egyetlen kikötővárosát, Fiumét. Ki ott az ur, kinek van társadalmi állása, kizárólag a kereskedőnek. A fiumei nagykereskedő, ha még oly gazdag is, nem szívesen adja leányát sem tisztnek, sem ügyvédnek, jó irodájú ügyvédnek sem, kevesli a jövedelmüket, de az ifjú kereskedőnek, ha még oly szegény is, de arra való, szívesen adja.

Ismét csak azt mondjuk: vajha megérténék a mi izraelita polgártársunk felhívását és megfelelő tért igyekeznének nyerni a kereskedelemben.

H á b o r u.

Lengyelország autonómiát kap. Ki más igérné ezt, mint az orosz kormány feje: Stürmet! Ha ez nem operette, ugy sem misem.

Miért nem ígérték s adták ezt meg a nagylelkű kancsuka hősök, a mikor a szerencsétlen lengyel nép sorsának ők voltak az intézői? Talán nem ocsudtak még fel Mikolájék arra, hogy Lengyelországból körömfeketényi sem az övék már? Ilyen címen akár Grönlandnak is alkotmányt ígérhetnének!

Különben a lengyelek iránti szimpatihájuknak legújában adták tanujelét azzal, hogy Pétervár egyetlen lengyelnyelvű lapját a Dziennik Petrogadzskit betiltották.

Külön békére akarják birni Ausztria-Magyarországot a balga hitű francia újságok. Okoskodásaikban eget földet ígérnek hűséges szövetségünk cserbenhagyásáért. Naivságukban odáig mennek, hogy felszólítanak a középeurópai hegemonia megragadására.

Szegény fejük, beh rosszul tanultak megismerni, ha azt hiszik, hogy a magyar becsület olyan, mint az olaszé: zsványbecsület!

Staniszlau nincs veszedelemben. A különféle kósza hírekkel szemben megállapítjuk, hogy Staniszlau a világháboru viharában többször gazdát cserélt kedves s jelentékeny galicziai várost semmi veszedelem nem fenyegeti. A lakosság nyugodt, ki-ki zavartalan végzi napi munkáját, mintha nem is tájékán játszódna le az utolsó nagy próba.

Az angol blokádtól megvan törve. Azon alkalomból, hogy a „Deutschland“ tengeralatt járó kereskedelmi hajó megtette első amerikai útját, megrökönyödött ellenségeink az angol blokádtól megtörését jelenti. — A Deutschlandot természetesen egész raja a hasontipusu hajóknak fogja követni. Szépen sikerült az ántánt kiéheztetési machinációját!

EGYESÜLETI ÉLET.

Rokkant katonáinkról. Mikor két évvel ezelőtt a háboru kitört, a lelkesedés tüzet felváltotta nemsokára az a szorongó kérdés: mi lesz azokkal a harcosainkkal, kik a csatateren hagyják tagjaik épségét és csonkult testtel, reménytelenül néznek a jövő elé, s az emberek szánalmára, könyörületére lesznek egész életükön át utalva.

Németországban már a háboru kitörésekor 54 olyan intézet volt, amely nyomorékok gyámolításával foglalkozott, s a császárné felszólítására a nyomorékokat gyámolító szövetség már 1914. augusztus havában körlevelet intézett ezekhez. Az intézetek kerekaszámában 3000 ágyat ajánlottak fel rokkant katonák részére és ezzel ez a kérdés egyelőre meg volt náluk oldva, csak a kereket kellett szélesíteni. Állam és társadalom vállalva igyekeztek erre. A szövetség kérésére dr. Biesalski Konrád ismertető és agitációs előadásokat tartott, melyeknek vezető gondolata ez volt: erős akarat és a mai segédeszközök igénybevétele mellett nincs többé csonkultságból eredő munkaképtelenség.

Nálunk a kérdés megoldása sokkal nehezebb volt. A nyomorékok képzésének ügye a háboru kezdetén még nem állott távolról sem azon a fokon, amelyen szövetségünknel, mint mindent, ugy ezt is újlag kellett szerveznünk. Az első kétségbeesést derék orvosaink csitították le bátorító szavukkal. „Orvosok vagyunk és nem mészárosok“ — mondották energikusan — „gyógyítani akarunk és nem operálni.“ S megindult a hatalmas munka: a csonka lábat, kezét megtoldták, a hiányzó végtagot műlábbal, kézzel pótolták, s nemcsak a szépérezék kielégítésére gondoltak ezek készítésénél, hanem első sorban arra, hogy az az elveszített minél tökéletesebben pótolja, hogy szegény rokkant hősi munkaképességét teljesen visszanyerje, s így önmagát, családját továbbra is fenntarthassa, hasznos, munkás tagja lehessen hazájának.

1915. márc. 15-én indult meg a lelkes munka, s ma már hétezer műláb kopog az országban, hétezer rokkant kapta vissza egészségét, s vele életkedvét, munkaképességét. Mert a művégtagok szerkesztésében Dollinger Gyula egyetemi tanár lelkes vezetése mellett olyan tökéletességre vittük, hogy ma már befejezett dolog előtt állunk, Németország és többi szövetségeseink ámulva, a legnagyobb elismerés hangján beszélnek rokkantügyünkről, s hozzánk jönnek tanulni.

A Révész-utcai, majd később a Timotutcai nagy hadikórházat rendezték be a rokkantak számára Budapesten. Itt mindenkélett az amputálás következtében elgyöngült katonát, annak csonka végtagját erősítik. Hogyha a seb még nem gyógyult be teljesen, mesterséges napfényt bocsátanak rá, lila sugarat, amely gyorsan megteszi a hatást. — Azután a tornatermekbe kerülnek a katonák, ahol megfelelő tornaszereken és masszázás segítségével erősítik, megint ruganyossá teszik a csonka testrészeket. Most következik a műláb, műkar készítése pontos méretek szerint. Két művégtagot kap a katona: az ideiglenest és a véglegest. Az előbbi egyszerűbb, ezzel megtanul járni, illetve dolgozni, a végleges külsőleg alig különbözik az igazi lábtól, s kellő gyakorlat után az egészségest megszegyenítő könnyűséggel teljes támasz nélkül tudja azt tulajdonosa hasz-

nálni. A kórház udvarán szemtanu elbeszélése szerint vigan futbaloznak rokkant hőseink, a konyhakertben ásnak, dolgoznak, nehéz földmives munkát végeznek.

Ezt látva és olvasva édes megnyugvás tölti el a szíveket, még sem lesz olyan borús, szomorú rokkant hőseink jövője, mint azt a háború kitörésekor gondoltuk. A jó lsten hatalmas, jóságos segítő kezét érezzük nemcsak a csatatereken, hanem itthoni harcainkban, ebben a most vázolt nagy szociális háborús akciónkban, a rokkantügyben is. S ez az erős hit: Ő velünk van, szeretettel segít, erőtt ad a további küzdelemre!

INNEN-ONNAN.

A béke utáni vágy a legmagasabb fokát érte el. Érdekes, hogy egyesek biztosan veszik, hogy szeptemberben meg lesz a várva várt béke. Most megtudjuk becsülni igazán a békességet, amikor az eltűnt tölünk. Látjuk a vívódást, halljuk a rimázkodó jajgatást utánna. Mikor békében éltünk nem becsültük meg. Jól jegyezzük meg, hogy nincs békesség a gonoszok számára; ennek az igazságát keservesen tapasztaljuk most; eltűnt a belső békesség is, elvesztettük a külsőt. Mit birunk most? Térjünk vissza a belsőhöz, hogy újra vissza nyerjük a külső békét. Há Istent szövetségünké akarjuk tenni, előbb kössünk vele békét. Ezt értsük meg!

A második évfordulót is átéltük, vége a második véres évnek is; kezdődik a harmadik, lesz talán még egy negyedik is? Komoly kérdés, még kérdésnek is nehéz. De most nem a tépelődés ideje, hanem a férfias hitnek és munkának az ideje. „Ember küzdj és bizva bizzál.” A kötelességteljesítés és az Istenfélelem őrizzen meg bennünket, hogy megmaradhassunk a vérzivatarok közepette is.

A napokban folytak a papszentelések. A napokban vették fél e papjelölteket. Elszomorítóan keveset szenteltek, még kevesebbet vettek föl. Szomorú valóság! Hol a hiba? Hol kell az okot keresni? Aligha nem a családi és iskolai nevelésben. A családokból kiköltözött az Istenfélelem, az iskola kapuit pedig nem nyitották meg az Istenfélelem számára. Az erdélyi róm. kath. 7 főgimnázium például csak 2 papnövendéket adott az idén. Ezek közül is az egyik temesvári.

A minap fogtak el egy lilium tipró szolgabíró. A rend őre lábbal tiporta nemcsak a törvényt, de az erkölcsöt is. Hány ártatlan 12, stb. éves lélek siratja elvesztett ártatlanságát, akkor, amikor a liliumtipró hiénáknak a száma nem csökkenő, hanem növekedő félben van. Talán közöttünk járnak, velük kezét fogunk, gentlemanok ők — a gazemberek — sokak szemében. Ezek is a háború szülöttjei. Több kárt tesznek a lelkekben, mint a legnagyobb ellenség.

A szünidő alatt sajnosan tapasztaljuk, hogy az ifjuság templomlátogatása nem kielégítő. Miért? Alig hanem lanyha ebben a szülő s így jó példa hiányában a gyermek követi anyját, apját. Szülők! szabad-e ezt tőrní?

HIREK.

— **Adományok.** Eisner Hugó brassói kereskedő neje emlékére a róm. kath. Nőegylet szent Antal jótékonyági szakosztályának; 100 koronát, Eisner Lajos és neje Budapestről sógornőjük, Eisner Hugóné elhalálása alkalmából koszorúmegváltás címén a brassói róm. kath. Nőegylet szent Antal jótékonyági szakosztályának 25 koronát adományoztak. Isten fizesse meg! Vezetőség.

A tényleges hadi szolgálatra bevonult Brassóból származó katonák szorult helyzetben visszamaradt családtagjai javára Peteu családtól Pascu G. Paraschiva nagyanyja halálának alkalmából még pedig a népkönyha javára 30 kor. A háborúban elesett Brassóból származó katonák özvegyei és árvái javára Obert Lujza bölgytől egy szerencsésen lefolyt baleset alkalmából 50 kor. Hálás köszönetet mond a városi tanács.

— **A Fényűzés Elleni Liga Brassóban** is alakított helyi bizottságot, amelynek intenciói valóban nemesek. Ugyanis zászlajára irta a költséges női divat kiküszöbölését és e helyett a praktikus, egyszerű és olcsó ruházatot meghonosítani legalább a háború tartamára. Más szóval a józan ész érvényesülését hölgyeinknél. Bár nem bizunk fenti program teljes érvényesülésében, mert bizony-bizony fenti ész dolgában gyenge lábón áll női közönségünk egy nem kis töredéke, amelyet semmiféle liga ki nem gyógyít beteges divathóbortjából. Annyi mindenestre elérhető, hogy e nemes szövetkezés egyszerűen kibojkotálja környezetéből a pávákat. Ez is valami.

— **Áruforgalom Romániával.** A központi szállításvetetés intézkedése folytán Romániába július 15-től kezdve csak a Magyar-áruforgalmi iroda útján lehet árut feladni. Ezen irodának Piskin és Brassón vannak fiókjai, ahol a szükséges felvilágosítást és nyomtatványokat meglehet kapni.

— **Sertés és sertéstermékek maximumára.** A hivatalos lap erre vonatkozó főbb rendelkezései: 60 kilónál könnyebb sertés le nem vágható, sovány sertés maximális ára 6 korona, hizott 6 K 80 fillér, zsír 8 K 52 f. A részletek kidolgozása minden törvényhatóságban az első fokú hatóságok kötelessége. Nem érdektelen a július 15-én életbe lépett rendelet büntető rendelkezése, amely szerint aki a megszabott árnál többet kér vagy fizet: 6 hónapi elzárással és 2000 kor. büntetéssel sújtatik. Aki többet ígér, vagy fizet azonban nem büntethető, ha a drágábban árusított a hatóságnál feljeli. Erre szükség volt a zavarosban halászó, némely lelketlen nagyon is megnőtt szarvu árdrágító letörésére.

— **Pályázat a milleniumi alapra.** A Pesti Hírlap milleniumi néptanító-alap kamataira ezidén is 30 tanító, illetve tanítónő pályázhat. Az egyenkint száz koronás jutalomra folyó évi augusztus 15-ig pályázhat minden tanító és tanítónő, aki nemzetiségi vidéken működik és a magyar nyelv tanításában és hazafiúi szellem ápolásában leginkább kitűnik.

— **Orosz rémuralom Kelet-Galicziában.** Csapatunk által kiűritett kelet-galicziai és bukovinai községek és városok népe rémes üldözést kell hogy szenvedjen az orosz csapatoktól, különösen a vad cserkész lovasok tünnek ki a kegyetlenkedésben, gyújtogatásban. Ugy látszik rövidéletű vendégszerelésre számítanak a „szabadítók.”

— **Az arató plébános.** A bagonyai plébános követésre méltó példáját szolgáltatva annak, miként kell a hivatást a hazafias kötelesség teljesítésére buzditani. Az elmúlt vasárnapon ugyanis a nagymise után felolvasta az evangéliumot, majd kihirdette, hogy a hét folyamán miféle egyházi ünnepek lesznek. A többi közt ezeket mondta:

— Szerdán és szombaton nem miséznek, mert akkor korán reggel Filócon kaszálni fognak egy öregasszony réjtjén, akinek a fiai a harctéren szenvednek a hazáért. A szegény öregasszony kaszást dága pénzért se kap a községben s így elhatározta, hogy segít rajta s lekaszálok a réjtjét.

Igy szólt a derék plébános, aztán áldást osztott, visszatért a szelid parochiára s várta a szerdai napot, amikor neki már napkeltekor dolga lesz Filócon. Ámde a felkent kezeknek mégse kellett kaszáért nyulni — Hétfőn reggel ugyanis lelkesedve állított be hozzá a filóci öregasszony és sugárzó arcával újságot, hogy vasárnap éjszakájának évadján valami jótétü lelkek lekaszálták a réjtjét s rendbe rakták a szénáját.

— **Szomorú szám.** A hivatalos számolás elmondja, hogy áprilisban 42.670 ember halt meg az országban, holott 40.340 születés volt, tehát a népesség fogyott. Még szomorubb, hogy 7033 kis gyermek elhalt, mert hát az anyák nem gondozhatják eléggé a jövő nemzedéket, amikor munkába kell járniuk.

— **A tanítás biztosítása a jövő tanévre.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter felhívta az összes tanfelügyelőket, hogy kimutatást készítsenek arról, mely iskolákban szünetelt az elmúlt tanévben a tanítás, továbbá tegyenek javaslatot arra vonatkozólag, hogy a tanítás miként volna biztosítható a jövő iskolai évben. A felekezeti iskoláknál az egyes főhatóságokkal fog a miniszter a módok felől tárgyalni.

— **Csak hadiözvegyek kapnak trafikjogot.** Amint illetékes helyről jelentik, a pénzügyminiszter egy konkrét esetről kifolyólag kimondta, hogy jövőben elhalt katonák özvegyei kapnak trafikjogot. Egyben a pénzügyminiszter utasítást fog kiadni, hogy vendéglők, kávéházak a trafikot a hadiözvegyek trafikjában tartoznak beszerezni, ha ilyen van az illető helyen.

— **Az önként belépők csapatválasztási joga.** Az 1897—1892. évfolyamokhoz tartozóknak, akik most újabb sorozás alá kerülnek, s akiknek nincsen sem föltétlen, sem föltételes egyéves önkéntesi jogosultságuk, mint illetékes helyről értesülünk, megengedhető az önkéntes belépés korlátolt számban a lovassághoz, a tüzérséghez és az utászászlóaljához, ha az illetők kötelezik magukat három évi tényleges és hét évi tartalékos szolgálatra. Akiknek két évi tényleges szolgálatra van kedvezményük, azok csak úgy léphetnek be önként a fentebb felsorolt csapattestekbe, ha kedvezményükről kifejezetten lemondanak. Önként belépni az 1897—1892. évfolyamok általános bevonulási határnapját megelőző napig lehet. Az erre vonatkozó kérelmeket az illető pöttestekhez kell benyújtani.

— **Ítélet a nagyváradi vesztegetési perben.** Ezen szenzációs bűnygyben, melyben tudvalevőleg a nagyváradi kir. törvényszék június hó 8-án rendelte el a zárt tárgyalást a bíróság tegnap este 8 órakor ítéletet hozott, Strassernét 7 évi fegyházra és

7000 korona pénzbüntetésre, Nagel Lászlót 3 évi fegyházra és 3000 korona pénzbüntetésre ítélte. Schunke Ottót és Soos Istvánt pedig felmentette. Az elítélt vádlottak semiségi panasszal éltek.

— **Ezredszámok a paroli helyett.** Megint szegényebbek lesznek egy érdekes disszel az egyruhák, eltűnik a paroli, a fekete, haragoszöld, téglavörös, kávébarna, lila és más színek hatvan változata katonanyakról. A galléron csak keskeny csikocska jelzi még egyelőre az ezred régi színét, a vállszalagon azonban megjelen az ezredszám. Az Adjustierungs vorschiftnak ez az újítása bizonyára hamarosan azt jelenti majd, hogy a színek helyet teljesen a számok veszik át az ezredek megkülönböztetését, mint ezt a monarchia hadseregén kívül már az összes többi hadseregek is megtették a némettől az oroszig. A csillogó gombok, diszfejevények után most az utolsó színét vetette le a teljesen elszürkült katonai egyenruha.

— **Tilalom az iránytűre.** Az utóbbi időben a hadifoglyok és internáltak közül számosan vásároltak iránytűt, ami fontos segédeszköz az esetleges szökésre. Ennél fogva elrendelték, hogy hadifoglyoknak, internáltaknak s bárkinek részére iránytűt ezentúl csak hatósági engedéllyel szabad eladni. Az ez ellen vétő árusítókat a rendőrség szigorúan bünteti s iparigazolványokat elvonja.

— **A lelkészek és a gabonarekvirálás.** A közigazgatási hatóságok a gabonarekvirálás végrehajtására igen sok helyütt a lelkészeket is kirendelték. Az erdélyi református egyházkerület igazgatótanácsa e törvénybe ütköző intézkedés ellen felterjesztésében tiltakozott a belügyminiszternél. E felterjesztésre a belügyminiszter most utasította az illetékes hatóságokat, hogy ha a lelkészek felkérés alapján a közérdekű szolgálatra önként nem jelenkeznek, velük szemben a kirendelés joga nem alkalmazható és ha netán megtörtént volna, haladéktalanul hatálytalanítani kell.

— **Legénységi állományu katonák nősülése.** A hadügyminiszteriumnak tudomására jutott, hogy egyes — nősülési engedély adására jogosult — katonai parancsnokságok legénységi állományu katonáknak csak azzal a feltétellel adnak házassági engedélyt, ha a menyasszony önmagára kötelezően írásban lemond a férj esetleges elhalálozása esetére özvegyi nyugdíjigényéről. Mivel az illető parancsnokságoknak ez az eljárása törvényellenes, a hadügyminiszterium szigorúan eltiltotta.

— **Körözés.** A brassói vasúti állomás előcsarnokából folyó évi július hó 17-én az estéli órákban Lott Mária kalapdiszítónő, brassói lakos kárára egy barnaszínű bőrtáska, melyben egy pár brillians függő platin karikával 500 kor. értékben, egy ezüst kis kezitáska (ridikül) fehérselyem béléssel 200 kor. értékben, egy arany szemüveg (lorgnon) arany láncsal 120 kor. értékben, egy arany karkötő, mely kis hosszukás táblákból állott 50 kor. értékben, 2 darab ezüst gyermek karkötő apró függelékkel 10 kor. értékben, egy kis piros párna fehér felhuzattal, egy nikkal keretű tükör, fodrászkellékek, parfüm, egy baba (Kriegsgetraut) című Ullstein könyv, egy palack (üveg) zajzoni borviz, néhány Lott Mária névre címzett levél, Lott Mária szül. Dieter és Lott Rézi névre kiállított születési bizonyítványok, Lott Mária iparigazolványa, végül a brassói hitelbank által

kiállított 5200 koronáról szóló (Schlögel Olga névre) betétkönyv volt, ismeretlen tettes által ellopott.

— **Baleset.** Langer Emil brassói 16 éves aranyműves tanonc Taschert I. brassói cégnél f. hó 13-án d. u. aranyat olvasztott és rézre volt szüksége, minek folytán egy réztöltényből egy darabkát elakart venni, ezt részelni kezdte, mire a töltény felrobbant és bal szemén, arcán, mellén, mindkét kezén, lábán, súlyos sérülést szenvedett, kórházba szállították.

— **Talpfa és bányafa készletek bejelentése.** Ezek minden hó 8. napjáig még pedig mindenkor az elmúlt hó utolsó napján volt állás szerint közvetlenül a m. kir. kereskedelmi miniszteriumnál bejelentendők. Az ehhez szükségelt bejelentőivek a városi iparhatóságnál kaphatók. Itt a vonatkozó rendelet is betekinthező.

— **Bizonyos fémek és ötvözetek készleteinek bejelentése.** Az 1582/916. M. E. számú kormányrendelet értelmében a fémek és ötvözetek készletei 1916. évi július hónaptól kezdve a korábbi rendeletek alapján havonta eszközrendő bejelentéseknél csak abban az esetben nem esnek bejelentés alá, ha a készlet alumíniumnál 5 kg-ot, olomnál 10 kg-ot, nikkelnél és ferromikkelnél 1 kg-ot, vörösréznel 10 kg-ot, rézötvözeteknél (sárgaréz, vörös fém) 30 kg-ot, ónnál 5 kg-ot, ón-ötvözeteknél 30 kg-ot, cinknél (horgany) 50 kg-ot, fehérlemeznel 100 kg-ot meg nem halad. — Az 1916. évi július hónaptól kezdve sulymennyiségre való tekintet nélkül be kell jelenteni a következő anyagok készleteit: 1. a chrom és ferrochrom, molybdan és ferromolybdan, vanadium és ferrovanadium, wolfram- és ferrowolfram-készleteket; 2. az idézett rendeletekben meghatározott összes fémek illetőleg ötvözetek érceinek, kohó féltermékeinek, ócskaanyagainak, hulladékainak, hamujának, kaparékanak és egyéb maradékaiknak készleteit. A rendelet betekinthező a városi iparhatóságnál. Azok az iparüzők és kereskedők, akik a 19267/916. számú honv. min. rendelet alapján fémtárgyaikból egy harmad részét már beszolgáltatták, kötelesek megmaradt készletüknek ismét egyharmad részét beszolgáltatni. Ezen fémkészletek beszolgáltatásának ideje annak idején a helyi lapokban valamint a hivatalos épületek kihirdetési tábláin közhírré fog tétetni. A városi tanács.

— **Nem esett el, akiről nem jött irat.** A Külügy-Hadügy értesülése szerint a halálozást igazolására magánértesítéseket többé nem lehet elfogadni. A segélyt tehát ilyen esetekben beszüntetni nem szabad. A hadifogságban lévők családjaikat az államsegély megilleti és az ezeknek járó segélyt a honvédelmi miniszter rendelete szerint szintén nem szabad addig beszüntetni, míg az esetleges elhalálozásról a katonai hatóság hivatalos értesítése meg nem érkezik. Elrendelte a miniszter, hogy illetéktelenül folyósított hadisegélyt csak akkor lehet levonni vagy beszámítani, ha a segélyezett tudatosan vette fel az öt már meg nem illető összegeket.

— **Az esernyő történetéből.** Mi bizony már megszoktuk, nem úgy, mint a régiek, akik, mikor legelőször látták meg az utcán a megázás ellen kifundált szerszámot, megvetőleg beszéltek róla. Ezt bizonyítja egy 1755-ből származó feljegyzés, amelyet a napokban Nürnbergben találtak s amely a következőleg hangzik:

„Egy idő óta az a szokás, hogy az emberek az utcára ugynevezett esernyővel lépnek ki s azt állandóan a honuk alatt viszik. — Természetesen, akik tisztességes, rendezett viszonyok között élő polgárokként akarnak feltűnni a többiek szemében, inkább kiteszik magukat annak a veszélynek, hogy megáznak, mert az esernyő annak a jele, hogy aki a hóna alá csapja, annak nincsen fogatja.“

Nürnbergi elődeink szerint tehát, akinek nincs kocsija, az, ha esik az eső, maradjon otthon vagy ázzon meg. De esernyővel megjelen az utcán, nem tisztességes polgárhoz való. Ez a felfogás kortörténeti dokumentumnak éppen olyan érdekes, mint azok a vélemények, amelyek minden ujonnan született találmányt a kételkedés, ócsárlás és bizalmatlanság gunyos szavaival illetnek. Vajjon mit szólnának Nürnberg egykori polgárai a technika mai vívmányaihoz?

EGYHÁZI ÉLET.

Pünkösd után 6-ik vasárnap. (jul. 23.) Szt. mise kezdetére: Zsolt. 27. Az ur népének erőssége és fölkenete üdvének oltalmazója. Segítsd meg uram népedet és áldd meg örökségedet és légy pásztora mindörökké.

Hozzád fohászok Uram, ne büntes hallgatásoddal, mert ha nem nyitod szóra ajkadat hasonló vagyok azokhoz, kik a sírgödörbe szálltak alá.

Szt. lecke: Róm. 6. 8—11. Élünk a feltámadt Krisztussal. — „A keresztségben a régi ember meghalt bennünk és eltemették, hogy valamint Krisztus az Atya ereje által halottaiból föltámadt, úgy mi is új életre keljünk és ezt tettekben gyakoroljuk.“

Szt. evangelium. Márk 8. 1—10. A csodálatos kenyérszaporítás. „Szánom a sereget, mert ime már harmadnapja van velem és nincs mit enniük.“

Szt. misék, Reggel 6, 7, 8 (katonáknak) 9 és 1/2 12 ó. csendes misék. Dél előtt 10 órakor szent beszéd (magyar) énekes szent mise. Délután 5 órakor keresztény tanítás, litánia áldással.

Hétköznapokon: szent misék 6 és 7 ó. reggel 7 ó. ima.

Ima felajánlás a jövő hétre: Várva várt győzedelmes béke.

Felelős szerkesztő: Fekete János.

A Keresztény Nő.

Az egyetlen kath. magyar egyesületi lap. Megrendelhető: Budapest V., Gizelia-tér 3.

Előfizetési ára évi 2 kor.

Hirdetések
mérsékelt díjazás mellett
felvételnek
a kiadóhivatalban.